

BIBLIA

Az augusztusi elmélkedéseket Várnai László (Balatonboglár) írta, a szeptemberieket a „Keleti szél” közösség tagjai (Debrecen), sorrendben Kis Imre, Orbán Ágnes, Berta Erzsébet, Balogh László.

Augusztus 6. – Urunk színeváltozásának ünnepe – Mt 17,1-9 – A megerősítő imádság

Az Istennel való imatálalkozáshoz fel kell emelkednünk a hétköznapi világából. A mindennapok taposó-malmából időnként ki kell lépnünk, hogy az istenélmények ünnepével megerősödve, folytatni tudjuk szolgálatainkat. Hogy a bibliai Márta tevékeny szeretete ne tegyen elcsigázottá, másokat kritizálóvá, szükségünk van Mária Jézus lábához ülő, ráhallgató, szemlélődő tapasztalatára.

Ilyen alkalom volt a három legodaadottabb tanítványnak Jézus meghívása a Tábor-hegyre. Ott fent, a külvilág zajától nem zavart csendben, érzékekkel megtapasztalhatóvá tette isteni mivoltát. *Látni engedte* mintegy a napfénytől ragyogó arcát – amelyből véresen eltorzult arc lesz nagy-pénteken. *Nézhettek* ruhája fényes fehérségét – amelynek vértől elsötétült anyagára majd a Golgotán sorsot vetnek gyilkosai. *Szemlélhettek* jobb- és balján az Ószövetség nagyjait:

Mózeset és Illést – akiknek helyét a szintén kereszten függő jobb és bal lator foglalja majd el a Kálvárián. *Megérezték* a pusztai vándorlás során a népet kísérő fényes felhőben Isten jelenlétét – amelyet felvált majd Mesterük halálakor az Istent nélkülöző sötétség (vö. Mt 27,45). *Hallották* az Atya kijelentését szeretett Fiáról, akire figyelniük kell – majd rémülten vették tudomásul az Atya némaságát kedveltje halálakor: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46). Így akarta megerősíteni övéit, hogy majd akkor is hűségesek legyenek!

Első lelkesedésében Péter állandósítani szeretné a nagyszerű látványt a három sátor elkészítésével, majd halálfélelem vesz erőt rajta, mert eszébe jut Izajás próféta felfogása: „Jaj, meg kell halnom, mert saját szememmel láttam az Urat” (vö. Iz 6,5). Ekkor *átélhettek* Jézus bátorító

érintését és féleleműző szavait. Végül tudomásul vették felhívását, hogy addig ne beszéljenek a látomásról, „amíg az Emberfia fel nem támad a halottak közül”.

Az imádkozó Jézus arca mindig ragyoghatott, amikor Atyjával beszélt. Talán ezt a bensőséges tapasztalatot irigyelték meg első követői, amikor kérték, hogy tanítsa meg őket is hasonlóan imádkozni.

Ez az ünnep alkalom imaéletem felülvizsgálatára. Hol tartok az imakapcsolat útján? Csak én beszélek, vagy hallgatók is Istenre? Van-e rendszeres csendteremtő szemlélődésem? Mennyire vagyok színeváltozott ember? Meglátszik-e arcomon és tetteimen, hogy Vele találkoztam? Megízleltem már Teréz anya tapasztalatát: „Mindig fontosabb az, amit Isten mond nekünk, mint amit mi neki”?

Augusztus 13. – Évközi 19. vasárnap – Mt 14,22-33 – A megküzdött bizalom

A kenyérszaporítás csodája láttán a jóllakott emberek és Jézus tanítványai egyaránt beteljesülni remélték azt a vágyukat, hogy Jézus a legméltóbb a királyságra. Erőszakkal királyságra akarták tenni, ahogy ezt János evangéliuma megállapítja (6,15). Kényszerítenie kellett apostolait, hogy bárkába szállva hagyják el a helyszínt, amíg elküldi a népet. Súlyos válsághelyzetbe került, hiszen meghíúsulni látszott a küldetése. Még akiktől a legtöbbet remélte, azokban is csalódnia kellett. Ezek után kik fogadják el Isten Országá koncepcióját?

Éjszakai imádságában Atyjával erről gondolkodva arra jutott, hogy nem adhatja fel küldetését, nem mondhat le övéiről. Utánuk kell mennie, meg kell győzni őket a vele maradásról. Ebben a Genezáreti-tó vize sem lehet

akadály. Ráadásul bajba kerültek, az ellenszél miatt nem tudtak haladni. Megmentésre szorultak. Hozzájuk kell sietni. Még a megijesztés kockázatának vállalásával is. Ezzel nekünk is bizonyítja, hogy minden bajban számíthatunk rá. Talán nem úgy, ahogyan előírnánk neki, de biztosan bátorító módon.

Péter vakmerő kérése azt feltételezi, hogy azt gondolja, a tanítvány mindenben utánozhatja mesterét. Annyira bízik már benne, hogy ő is járhat a vízen. Megkérdezhetném magamtól: *Hol járok a bizalom útján? Merek bátran fontos dolgot kérni Istentől? Ki merek lépni a megszokott megoldások szűk köréből?* Persze lehet, hogy Péter is meglepődött Jézus hívó szolításán. Most már nem léphetett vissza. Csak addig tudta legyőzni

a természet törvényét, amíg mestere tekintete fenntartotta. Amikor azonban megijedt a széltől, és levette tekintetét róla, süllyedni kezdett. Szerencsére kishitűségében is Jézushoz fordult, ezért megmenekült. A szél lecsendesedését megtapasztalva a „király” címmel fontosabb felismerésre jutnak: „Isten Fia” van velünk!

Varga Laci apostolutóddá szentelésén, Kaposváron hangzott fel a fiatalok gitáros éneke, amelyet a mai evangélium ihletett: *„Meghívtál, hogy vízre lépjek, hol Nélküled elsüllyedek. / Ebben megtalálalak Téged, a mélységben megtart hitem... / Lélek, add, hogy Benned teljesen megbízzak, / a vízen bátran Veled járjak, bárhová hívsz, menjek. / Vigyél tovább, mint a lábam tudna menni! / Taníts teljes hittel járni, jelenlétedben élni...”*

Augusztus 20. – Szent István király – Mt 7,24-29 – Aki Sziklára építkezett

Sík Sándor írja Szentkirály szövegátvitel című versében:

*„Régi urunk keltegetjük:
Jöjj el, vigasztalj!”*

Azért szólítgatjuk, mert szólítható, mert számunkra ma is él. Hiszen mint egyházunk szentje a mennybe jutott, és Isten közelségében tartózkodik.

Rajta már nem fog az idő, részese Isten örökkévalóságának. Nemzetünknek számos vezetője, királya volt, akiknek nevét csak a történelemkönyv-

vek őrzik, esetleg a legendájuk teszi emlékeztetessé őket. De akik igazán hatni képesek számos nemzedéken át, azok Istennek az erényeikkel tündöklő szentjei. Szent Istvánt nem feledjük el, mert alkotása gyümölcseit ma is élvezhetjük. A kereszténység sziklaalapján állva olyan országot alapított, amely azóta is áll. Olyan népet nevelt fel, amely nem olvadt fel a nemzetek kohójában, hanem befogadta az idegeneket, és értékeivel megajándékozta őket. Beillesztette hazánkat a keresztény népek közösségébe. A római pápától kapott koronával függetlenné tette országunkat. A keresztység felvételével és a jézusi tanítással erkölcsi

alapot adott és támaszt nyújtott az állam fejlődéséhez, gyarapodásához.

Fennmaradt intelmeiben evangéliumi szellemű szabályok is találhatóak: „Uralkodjál szelíden, alázattal, békésen, harag és gyűlölködés nélkül! A király koronájának legszebb ékszerei a jótettek; azért illő, hogy a király igazságossággal és irgalmassággal, valamint a többi keresztény erénnyel ékeskedjék.”

Személyes és családja hívő élete eszményivé magasztosult. Ő volt az a bibliai ember, aki saját életét, házasságát és országát egyaránt Jézus evangéliumi tanításának sziklaalapjára

helyezte. Nemcsak utat mutatott, hanem járta is az életszentség útját. Lelkiélete az imádságból és a szentmiséből forraszott. Elfogadta és vállalta a keresztény étellel együtt járó keresztet: a csalódások, fájdalomok és kudarcok valóságát. Ezekhez Jézus és szentjei példájából merített erőt. Legnagyobb kudarca, Imre herceg halála eredményezte nemzetünk számára a legfőbb jót, azt az egyedülálló gondolatot, hogy Jézus édesanyjára, Szűz Máriára bizza országunk jövőjét. Annak kezébe tette le, aki egykor Jézus kezét fogta, annak ajánlotta koronáját, aki az égben arra a legméltóbb.

Augusztus 27. – Évközi 21. vasárnap – Mt 16,13-20 – Ember vagy/és Isten?

A *Mária, Jézus anyja* című olasz játékfilmben Mária ezt mondja halála előtt a mennyből megjelenő fiának: „Én jobban szerettem a fiamat, mint Istent.” Erre Jézus így válaszol: „De hát az ugyanaz; érted, ugyanaz!”

Jézus személyének titka erősen foglalkoztatta kortársait. Simeon jövendölése Máriának – „Jel lesz, melynek ellene mondanak” (Lk 2,34)

– hamar beteljesedett Jézus nyilvános fellépése után. Kezdvé a názareti zsinagógában elmondott beszédétől az ördögtől megszállottság vádjáig, végül az egyistenhit megsértése miatt őt káromlással vádoló főpapok halálos ítéletéig, megosztotta hallgatóit.

Sokan a prófétákhoz hasonlították. Nyilván a bűnök ostorozása, a hatalmasok kritizálása, csodatételei miatt,

amelyek egyenes következménye a vértanúság lesz.

Mivel tanítványait kérdezte, főleg azt tudakolta, hogy ők mit tartanak róla. Kíváncsi volt, meddig jutottak már el ismeretében. Az apostolok Pétert tolják előtérbe, legyen ő a szóvivő.

Péter mindegyikük vágyát, emberi elképzelését fogalmazza meg a válasz első felében, amikor Krisztusnak, azaz Fölkentnek mondja. Hiszen benne remélték Dávid jeruzsálemi királyságának folytatóját, sőt beteljesítőjét.

A válasz második része viszont az élő Isten Fiáról inkább az ősegyház hitének visszavetítése az első pápa tekintélyének alátámasztására. Végül a Szentháromság tanának megfogalmazása mondta ki Jézust valóságos Istennek és valóságos embernek. Válaszul Péter lett a jövendő egyház sziklaalapja.

Jézus az első pápát sziklának szánta. Az ő szilárdsága pedig Jézus sziklaalapján áll. Péter szellemében vallja egyházunk: Urunk, Jézus, Te vagy az élő Isten Fia, Te vagy a közénk jött szeretet, aki megszabadítasz a bűn szolgaságából. Hiszünk benned, közeledni akarunk hozzád, találkozni akarunk veled, hogy szilárdan állhassuk az idők viharait.

Kérdésére Jézus ma is személyes válaszunkat várja. Kicsoda nekem Ő? Mennyire tudok, akarok azonosulni az evangéliumok és az egyház hitvallásával? Elég a tanúságtételhez csupán a legkiválóbb embernek tartanom? Dombi Feri bácsi ismert kijelentése szerint: „Embernek lenni olyan nehéz, hogy eddig csak Istennek sikerült.” Valóban?

Magam jelenleg az idézett filmbeli Máriával vallom: Egyetlen szeretet van. A szeretetben pedig ott az Isten, mert Isten a Szeretet.

Szeptember 3. – Évközi 22. vasárnap – Mt 16,21-27 – Ó, Istenem!

Micsoda évek! Milyen csodálatos órák, pillanatok! Mennyi csoda, mennyi gyógyítás, mennyi öröm, mennyi boldogság. Folyamatos extázis, egyre növekvő, lelkes, rajongó tömeg. Galilea, Kafarnaum, bénák, leprások, vakok, ördögtől megszállottak, Jairus leánya!

Mennyi-mennyi csodálatos gyógyulás, isteni cselekedet. És ezek a tanítások; mindannyian csak ámulunk tanításán, mert Jézus úgy beszél, mint akinek Istentől kapott hatalma, tudása van. Igaz a felét sem értem! És micsoda közösséggé formált bennünket. Mi tizenketten olyanok vagyunk, mintha testvérek lennénk.

És most, amikor már ismer és szeret minket, és rajong értünk az egész világ, amikor már minden olyan OK, akkor elkezdd ilyen butaságokról beszélni, hogy neki Jeruzsálemben kell

mennie, hogy sokat szenvedjen, és megöljék. Igaz, beszél valami harmadnapni feltámadásról is, ami szintén nagyon zavaros nekem.

Nem értem én ezt az embert. Miért nem választjuk a könnyebb megoldást? Miért kell nekünk Jeruzsálemben mennünk? Olyan jól elvagyunk itt. Miért kell nekünk a bajt keresni?

Szóvá is tettem neki! És hát amit kaptam Tőle! Levegőt alig tudtam venni; Sátánnak nevezett, és még azt is mondta, hogy én akadályozom meg küldetésében! Én, aki annyira szeretem!? És tudom persze, hogy ő is nagyon szeret engem. Ezért nem is sértődhettem meg.

És ezek a mondatok?! „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét, és kövessen!” Én követem tűzön-vízen át! Elhagytam nyugodt, békés, kiszámítható életemet, vállal-

tam a teljes létbizonytalanságot és sok-sok megpróbáltatást éltem meg mellette. Hogyan tagadjam meg magam? Milyen keresztet vegyek még fel?

A fejem mást gondol, és a szívem mást érez. A kereszt, a keresztre feszítés a legkegyetlenebb, legfájdalmasabb halálom. Miért kellene ezt nekem vállalni?

Érzem én azt, ha mellette vagyok, és csak órá figyelek, minden olyan egyszerűvé, tisztává válik. Szinte elveszítem magam, csodálatos, új világ jelenik meg előttem. Átjár a Lélek, és megnyugszom. A földi dolgok nem érdekelnek többé, igazán eggyé válok vele! Valami csodálatos érzés tölt el, de azt, hogy vegyem fel a keresztet, azt nem értem.

Hogy vegyem fel a keresztet???

Szeptember 10. – Évközi 23. vasárnap – Mt 18,15-20 – A testvéri közösség ereje

Minden kapcsolatban, közösségben előfordul, hogy abban óvatlanul közlekedve, megbántjuk egymást. Az adott helyzetekben megjelenő érdekek és szükségletek eltérősége miatt lépten-nyomon konfliktusok alakulhatnak ki. Ritkán vagyunk éberségünk és alázatunk teljességének birtokában, amikor egyaránt észlelni és elfogadni tudjuk mind önmagunk, mind embertársunk igényeit. A konfliktusok megjelenése tehát majdnem törvényszerű. Ma már szinte mindenki tisztában van vele, hogy tartósan megbántottnak és haragban lévőnek lenni árt a lelkünknek. A megbocsátás hiánya hosszabb távon betegségek kialakulásához is vezethet. A megbocsátás és a konfliktusok rendezése akkor kezdődik, amikor a megbántott fél megpróbálja elmondani, és megértetni megbántójával érzéseit, megélését. De bízhat-e abban, hogy megértésre is talál?

A Máté-evangélium ezen szövegrészének konfliktuskezelésre irányuló tanácsa mögött számomra egy testvéri közösség képe sejlik fel. Olyan közös-

ségé, amelynek tagjai egyaránt fontosak és értékesek, legyenek éppen bármilyen szerepben az életükben vagy a közösségben. Hiszen egybehangzóan azt vallják, hogy mindannyian az Atya szeretett gyermekei, akik nem harcolnak a hatalomért és az érvényesülésért egymást félrelökve, megalázva, egymás ellenében. „Köztetek ez ne így legyen!” De ha mégis megtörténik – visszajelezhető, számon kérhető. Elsősorban személyesen egymás között az érintett feleknek, hiszen leginkább ők tudják feltárni és megérteni azt, hogy mi történt bennük, közöttük. A keretet, a kontextust azonban az a tudat adja, hogy az egység ellen vét az, aki nem tartja tiszteletben testvérét.

Akivel ez nem megy, akitől ez nem várható el, arra úgy kell tekinteni, mint pogányra, akit az életében más motivációk, vagy még inkább más – e világi – célok vezetnek; aki nem az összetartozást, hanem a megkülönböztetettséget akarja megélni; aki személyes érvényesülés útján kívánja beteljesíteni sorsát.

Amit a tudatunkban összetartozónak élünk meg, az összeköt bennünket. Amit nem, az szétválaszt.

Sikeresen együtt működni egyetértésben lehet a legjobban. Ennek az útját vallásosságtól függetlenül is sokan keresték már. Kortársunk, Pusztá Csaba gondolataira véletlenül találtam rá az interneten: egyszerű, alapvető szempontrendszer. Szeretném megosztani veletek, abban bízva, hogy a gyakorlatban hozzá igazodva tovább segíthet bennünket a testvéri egymásra találásban és az együttműködésben.

Pusztá Csaba: Becsületes játékszerződés

1. Érdekemben egy vagyok a Földdel és Veled.
2. Felelősséget vállalok magamért.
3. Tiszta kapcsolatokban élek magammal és veled.
4. Egyenesen kommunikálok.
5. Egyenrangú viszonyban létezem Veled.
6. Értékrendem szerint irányítom az életemet.

Szeptember 17. – Évközi 24. vasárnap – Mt 18,21-35 – Határtalanul megbocsátani?

A szentírási rész középpontjában a megbocsátás, keresztény létünk alappillére áll. Jézus (Máté által közvetített) szavai – „mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok” – arról beszélnek, hogy a megbocsátásnak nincs felső határa, hogy fölötte áll az ítéletnek (ami a mérlegetlenség módszerével, és feltételek között érvényesül), hogy a megbocsátás

abszolút parancsolat, hogy a megbocsátásra mindenki egyformán és feltétel nélkül jogosult – s ezt a jogát csak akkor veszti el, ha ő maga nem bocsát meg.

Hiszen mit jelent az, hogy nem bocsátok meg? Azt jelenti, hogy benne maradok az „adok-kapok”, a „Ha te így, én is úgy”, az „Adós fizess, beteg nyögj!” világában, a mérték, törvény és igazság (szolgáltatás) társa-

dalmi normarendjében – vagyis hogy nem lépek át az Istennel kötött új szövetség, a kereszténység normarendjébe. Ez így világos és logikailag könnyen belátható.

De mit jelent az, hogy megbocsátok? Ez már nehezebb kérdés. Vajon azt jelenti-e, hogy elfelejtem, amit embertársam a sérelmemre elkövetett, hogy törölöm szívemből a haragot, a bánatot, a megalázottságot, és újra

bízom benne? Ha így lenne is, azzal valami olyasmit kellene tennem, ami ellentétes a bennem munkáló antropológiai programmal, hiszen az ember emlékező lény, s kultúránk is az emlékezésre épül. Nincs beszerelve az agyamba egy nagy *delete*-gomb, egy nagy radírgumi, hogy újra és újra helyreállítsam embertársaimmal a bizalom tiszta lapját; épphogy egy kis emlékeztetőgép vagyok, s attól (is) vagyok ember.

Vagy úgy kell elképzelnem a parancsot, hogy az emlékezés ellenére kell megbocsátanom: „megbocsátani, de nem feledni”, ahogy a történelmi emlékbizottságok is sugallják kollektív sérelmeink és veszteségeink terápiajaként? De lehetséges ez? Hiszen

az emlékezés fenntartja a bűnös-áldozat viszonyrendszerét, a megbocsátás pedig eltörli azt. És akkor itt van még a mérték kérdése, a „hetvenszer hétszer”, vagyis embertársa(i)m ellenem elkövetett bűneinek mérték, válogatás és feltétel nélküli megbocsátása. Hogyan lehet megbocsátani annak, aki meggyalázza és megöli a gyermekemet, elhurcolja és brutális kegyetlenséggel kiirtja a családomat? Hogyan lehet újra megadni a bizalom hitelét a verőlegénynek, a tömeggyilkosnak, megannyi rejtett agresszornak?

És mégis milyen különös, hogy az ilyen helyzeteket megélt, túlélő társaink gyakran beszélnek arról, hogy megbocsátottak! Vagy épp a mértéken

felüli bűnök közelében van esély felnőni a mérték nélküli megbocsátás lelki nagyságához – eljutni az igazi *metanoiához*? Ez azért kemény törvény lenne! De a legkeményebb mégis az, amit a Máté által elképzelt jézusi tanítás így fogalmaz: „Ha pedig nem bocsátjátok meg az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket”. Olyan mennyei Atyánk lenne, aki megbocsát minden csipri-csupri bűnöcskét, de a legnehezebben teljesíthető parancsra való képtelenségünket nem bocsátja meg? A keresztyén Isten ekkor visszaváltozik Mózes Istenévé? Az Új-szövetség az Ó-szövetségé?

Kérdések, kételyek, hitünk próbái.

September 24. – Évközi 25. vasárnap – Mt 20,1-16a – A Mennysorság nem darabolható

Áldott emlékü Dombi Feri bácsi mesélte. Amikor Alsószentivánon volt plébános, egy miséjén felolvasta a fenti evangéliumi részt, majd ennyi volt a szentbeszéde: „Az Isten nem igazságos! Akinek ezzel problémája van, mise után várom a sekrestyében beszélgetésre.”

Néhányan be is mentek, és nekik elmondta a „megfejtést”: Isten több mint igazságos, Ő szeret. A szeretet pedig nem mérícskél. Isten akkor is szeret engem, ha vétkezek, ha nem érdemlem meg az Ő határtalan szeretetét. Életem utolsó órájában is lehetőséget kínál számomra a megtérésre, életem utolsó órájában is hív a szőlőjébe dolgozni. Más kérdés, hogy ha évtizedeken keresztül nem az Ő útját járom, kicsi az esély, hogy felhagyok a bevésődött, megszokott, széles úttal, és rálépek a keskeny – általam járhatlan – jézusi útra. Ő felkínálja, hogy bármikor beállok dolgozni a „szőlőjébe”, bérem, jutalmam a Mennysorság lesz.

A Mennysorságot viszont nem lehet darabolni, órákra bontani, mint a munkaidőt. Nem lehet azt mondani, hogy aki egész életében jó volt, az egészet kapja, aki meg csak az élete utolsó negyedében, az egy negyed Mennysorságot kap. Nincs negyed Mennysorság, nincs fél Mennysorság. Vagy bejutok, és akkor teljesen, egészen benne vagyok, vagy nem jutok be, és akkor egyáltalán nem a Mennysorságban vagyok, tehát semmi nem jut belőle. Legalábbis így tudjuk a mai ismereteink szerint. Persze nagy tudású teológus bácsik többsége nem mond ilyet, hogy „a mai tudásunk szerint”. Így van, és pontuk. Szerencsére máglyára már nem küldenek, ha másként gondoljuk. A nagy tudású természettudós bácsik – akiknek pedig sokkal konkrétabb,

bizonyíthatóbb ismereteik vannak a Jóisten (természeti) törvényeiről, mint a teológus bácsiknak a teológia törvényeiről – gyakran mondják, hogy a tudomány mai állása szerint így magyarázunk egy jelenséget, de lehet, hogy mai magyarázatunk a jövőben megdől, vagy csak kis része lesz a nagyobb összefüggéseknek.

Jézus példabeszéde nem arra buzdítja a munkaadókat, hogy egy 1 óra munkáért is fizessenek annyit, mint 8 óráért. A Jóistent mintázó szőlősgazda példa számunkra a határtalan szeretetre. Vajon található-e az ember életében valami erre emlékeztető magatartás? Nem mondom, hogy ugyanolyan, mert az ember képtelen a tökéletességre, de a Teremtő a törekvést is értékeli. Talán a jó szülő,

nagyszülő képes a gyereket szeretni akkor is, ha a gyerek rosszkodik, kárt okoz, nem teljesíti a kötelességét, nem nyújtja a tőle elvárható teljesítményt. A pedagógus a teljesítmény alapján értékeli, és nagyjából jól is van így. Akkor van gond, ha a pedagógus szülő otthon is pedagógus marad, és a gyerekeinek is kizárólag a teljesítmény szerint adagolja a szeretetet.

Mindannyiunk számára nagy feladat felülemelkedni a mai világ teljesítményközpontú szemléletén, és szeretni a gyermekemet, házastársamat, embertársamat. Csak azért szeretni, mert van, mert az én önzetlen szeretetem benne is elindítja a szerető Jézus utánzásának vágyát, és minél többen utánozzuk a Názáretit, annál szebb, otthonosabb lesz a világ.

